

סיימה את לימודיה במוסד החינוכי של בית אלפא, נבחרה ללמוד בסמינר הקיבוצים החל אביב, להדריך, יחד עם זאת, את בני הסניף הרמתי-גני של השומר הצעיר. דו"חות-הליך מודים של שושנה, אשר שלח הסמינר לקי בוק, היו מצויינים, ונתן (הם יגיעו מחר) שחם, מי שהיה אז מוזכר הקיבוץ, החליט כי מוטב לה להמשיך את לימודיה גם בשנה השנייה.

שושנה דחתה את ההצעה: מועד גיוסה לצה"ל קרב ובא, והיא לא רצתה לדחות את הגיוס בשום פנים. היא תכננה את שירותה הצבאי מראש: היא תתנדב לחיל הצנחנים, אשר יתן לה אפשרות לשוטט בכל רחבי המדינה. היא הירבה בטוחה שהחייך יקבלנה לשרותיו.

אולם הגורל רצה אחרת: באחד הימים כאשר רכבה שושנה על אופניה בדרך הסמוכה לבית אלפא, פגעה בה מכונית וחבלה בעמוד השדרה שלה. רופאי צה"ל קבעו כי אין היא כשרה לשירות, לפחות באורח זמני, הבטיחו לבדוק אותה שנית, כעבור שלושה חודשים.

"לא אלך לבדיקה שנייה", אמרה שושנה. "אני בסדר גמור, אלך ישר לבסיסה-איר מונים".

נתן שחם ניסה לשכנע אותה: "הצבא אחראי לבריאותך. אם יקרה לך משהו, יצטרך הצבא לספל בך. אם לא ידעו הרופאים הצבאיים שאת חולה, הרי זה כאילו הוצאת מהם כסף במימיהם". נקודת מבט זו שיכנעה את שושנה. היא הבטיחה לגשת לבדיקה נוספת ב-23 לדצמבר 1954.

אם אחזור בשלום...

ב-23 לדצמבר צילצל הטלפון במוכירות משק בית אלפא: "מדוע לא התייצבת שושנה הרציון לבדיקה כפי שנקבע?"

חברי המשק נחשו את סיבת אי-הופעתה של שושנה: שבוע לפני כן ארזה היא את חפציה, הצטיידה ברימוןיד, הודיעה לאמה ולמוכר המשק: "אני יוצאת לטיול. יהיה זה הטיול האחרון שלי לפני גיוסי לצבא. בצה"ל לא יהיה לי חופש תנועה במשך שנתיים. על כן הייתי רוצה להשקיע בפעם האחרונה, אחר הוסיפה בצחוק קל, "אם אחזור בשלום, אהיה חיילה טובה".

אותה שעה לא שם נתן לב לדבריה של שושנה: "אם אחזור בשלום..." אולם עתה, כאשר היא בוששה לתזור, נעורה בו דאגה חמורה. היו כמה וכמה פרטים שעוררו חשד דות וחששות. המורה של שושנה, יוסף גוישילר, אשר לימד אותה את המקצועות האהובים עליה, ידיעת הארץ וגיאולוגיה ישראלי, סיפר שהיא רצתה לבוא להתיעץ איתו, דחתה את ביקורה, לא באה כלל. הוא חשד ששושנה היססה להיעזר איתו, לא רצתה לגלות לו את מטרת מסעה. הוא חשש שהנערה יצאה להגשים את חלומה הישן גושן: להגיע אל צוקי הארגמן שק פטרה, אליהם הצליחו שני צעירים ישראליים להגיע, בטרם יצאו חמישה אחרים לדרך ונרצחו על ידי הירדנים. שושנה חלמה תמיד להגיע לשם: הצוקים הנוצצים, שנראו על פני הערבה, משכו אותה ללא מעצור.

כמה מחבריה של שושנה העלו השערה אחרת לגמרי: הם חששו ששושנה

(המשך בעמוד 16)

שושנה הרציון: רועה למרגלות הגלבוע, שבועה בחזרה מדרמשק
גם האויב בן אדם!"

שינאה כזאת מוטעת מעיקרה.
הגורל רצה אחרת
השיחה נסתיימה, ושלושת המטיילים נפרדו. עודד מצא טרמפ לאילת. שושנה וחברתה נסעו לעין גדי. הדבר אירע לפני למעלה

היתה זו שנה גדושת מאורעות. שושנה

גדושת מכוניות ואוטובוסים. עתה נודפת שם צחנת-בניין.

רחמים על המדבר

שושנה היתה רועה במשק מולדתה, בית אלפא. ככל הרועים אהבה גם היא את המדבר. היא ידעה כי בסופו של דבר יגבר האדם על השממה, כי מוטב לה לאנושות שהמדבר יהפוך לגן מוריק. אולם שושנה לא יכלה שלא לרחם על השממה: היא אהבה את הצוקים הפראיים-קרחים, את האוויר הדומם, את סופית-החול הפתאומית, את הניחות המר של השיחים הנמוכים-מאובקים. כל זה היה צריך לעבור מן העולם לטובת האדם. היא ידעה זאת, אך הצטערה על כך.

עודד התלהב. גם הוא אהב את הדרכים הארוכות ואת האופק האינסופי. אולם הוא לא חשב מימיו על המדבר, כפי שחשבה עליו שושנה. הוא למד להיות חקלאי, ללכת בעקבות אביו, חבר קבוצת דגניה ב', הוא חשב על המדבר כעל שטח אשר יש להכ"סירו לקליטת חיים. צבעי הארגמן, השחור והאפור של החולות והסלעים היו מוכרחים לפנות את מקומם לצבע הירוק.

במהרה הרגישו השניים כאילו הכירו זה את זה שנים רבות. עודד סיפר לשושנה על ידויו, על בית-הספר החקלאי בבית ירח, אשר על שפת הכינרת, על הטיולים המרובים שערך - ברגל או על אופניים - בגליל ובין הרי ירושלים. ממש כשם שבני העיר שואלים זה את זה בעת פגישה ראשונה אם יש להם ידידים משותפים, כן מנסים המטיילים להיזכר במקומות המוכרים להם. עודד ושושנה הכירו מקומות משותפים רבים.

גם האויב אדם

שושנה תיארה את הרפתקתה הגדולה ביותר: לפני שנים מספר, בעת טיול בעמק הירדן, נתפסה היא על ידי הסורים, הועברה לדמשק, מקום שם בילתה למעלה מששה חודשים. מפקד בית-הסוהר הסורי נהג בה יפה, הטיל עליה עבודה: לספל בלדיו. היתה זו עבודה מלאה, היות והמפקד הצליח להביא לעולם מספר לא קטן של צאצאים, בעזרת נשיו ופילגשו.

שושנה אירגנה משחקים, נתנה לילדים חינוך קיבוצי, רכשה את אהבתם תוך ימים ספורים. כאשר היו האימהות משתמשות באמצעי-החינוך מיושנים, מכים את הילדים, גוערים בהם, היו האחרונים רצים לבקש את חסותה של שושנה.

הנערה הישראלית נתנה את החסות המכר קשת, הדריכה את האימהות הערביות כיצד לספל בלדיו, לעצב את אופיים, להטיל עליהם משמעת. הנשים אף הן אהבו את הנערה החייכנית. כאשר הגיעה שעה השיח' רור ושושנה התכוננה לחזור לישראל, נפרדו היא ומארחיה בדמעות. הילדים ככו מרות.

שב-דרמשק נסך בשושנה את האמונה כי גם האויבים הינם יצורים אנושיים, כי גם הם מבינים רצון טוב ומעריכים אותו. היא היתה משוכנעת כי אילמלא הפוליטיקה הג'בוהה, היו הישראלים והערבים יכולים לחיות אלה בצד אלה ללא כל קושי. כל פגישה עם אדם, שהיה חורר שינאה עיוורת לערבים היתה מעוררת בה זעם: היא ידעה כי

מקום המדורה: ואדי חבארה
אם אחזור חיה..."